

TITULACIÓ: LLICENCIATURA EN DRET

PLA D'ESTUDIS: 1992

ASSIGNATURA: INSTITUCIONS DE DRET COMUNITARI (Codi 3075) – Grup Matí

PROFESSOR/A: NÚRIA CAMPS MIRABET

**CURS: 2n
QUADRIMESTRE: 2n**

CRÈDITS: 7,5

TIPUS: TRONCAL

Aquesta assignatura no oferirà docència durant el curs 2010-2011. La Universitat de Lleida deixarà d'oferir aquesta titulació amb motiu de la implementació dels nous graus.

1. OBJECTIUS

- Comprendre el caràcter progressiu del procés de construcció europea i saber explicar la seva evolució i ampliació.
- Comprendre la naturalesa jurídica de la Unió Europea i saber descriure les característiques del sistema institucional que la conforma. Demostrar un coneixement de les institucions i òrgans principals que la integren, les seves funcions, composició i organització interna.
- Comprendre l'ordenament jurídic comunitari: saber identificar els actes normatius que conformen el Dret comunitari europeu; saber distingir els diferents procediments d'adopció d'actes normatius. Aprendre quins són els principis bàsics del Dret comunitari i la relació amb els ordenaments interns dels Estats membres.
- Conèixer els mecanismes de control jurisdiccional del Dret Comunitari.
- Identificar els àmbits materials del Dret comunitari a través d'un estudi introductori de les llibertats fonamental i les polítiques comunitàries.

2. CONTINGUTS

Assignatura sense docència.

3. PROGRAMA

BLOC TEMÀTIC I: ANTECEDENTS I CARACTERÍSTIQUES ESSENCIALS DE LA UNIÓ EUROPEA.

Lliçó 1: La idea de la unitat europea en la Història. Antecedents de la conceptualització de la idea de Europa com entitat històrica, cultural o política. El període d'entreguerres: "Paneuropa" i el Projecte Briand.

Lliçó 2: El regionalisme europeu després la Segona Guerra Mundial. El context històric i les conseqüències de la Segona Guerra Mundial. El Congrés de l'Haia de 1948 i el Moviment Europeu. Les concepcions sobre la integració europea. El Consell d'Europa i l'afirmació dels valors democràtics.

Lliçó 3: La creació de les Comunitats Europees i la seva ampliació. El "Dret de la Integració": el pensament de *Jean Monnet* i la "Declaració *Schuman*". El Tractat de la Comunitat Europea del Carbó i d'Acer (TCECA). El Tractat de la Comunitat Econòmica Europea (TCEE) i el Tractat de la Comunitat Europea de la Energia Atòmica (TCEEA). Procediment d'adhesió: ampliació dels Estats membres.

Lliçó 4: L'evolució i el desenvolupament de les Comunitats Europees: de les Comunitats Europees a la Unió Europea (I). L'aprofundiment en els mitjans i objectius: el procediment de revisió. Les modificacions dels Tractats constitutius. La institucionalització de la Unió Europea: estructura i objectius.

Lliçó 5: L'evolució i el desenvolupament de les Comunitats Europees: de les Comunitats Europees a la Unió Europea (II). L'aprofundiment en els mitjans i objectius: les successives modificacions dels Tractats constitutius de les Comunitats i del Tractat de la Unió Europea.

Lliçó 6: Les competències comunitàries. Característiques i classificació. Principis que regeixen l'exercici de les competències comunitàries.

BLOC TEMÀTIC II: EL SISTEMA INSTITUCIONAL DE LA UNIÓ EUROPEA.

Lliçó 7: El sistema institucional de la Unió Europea. Evolució i marc institucional únic. Classificació de les institucions i dels òrgans. El principi de l'equilibri institucional i la separació de poders.

Lliçó 8: Els Consells. El **Consell Europeu**. Orígens i evolució. Composició, organització, funcionament i funcions. Consideració sobre la seva naturalesa jurídica. El **Consell de la Unió Europea**: composició, organització interna, funcionament i competències.

Lliçó 9: La Comissió. Naturalesa i composició. Organització interna i funcionament. Competències. La responsabilitat de la Comissió.

Lliçó 10: El Parlament Europeu. Funcions: deliberació, legislació i control. Composició, organització i funcionament.

Lliçó 11: El Tribunal de Justícia. Funcions. Composició i organització interna. Competències consultiva, contenciosa i prejudicial. Referència al procediment davant el Tribunal. **El Tribunal de Comptes**. Funcions. Composició, organització i funcionament. El **Banc Central Europeu**.

Lliçó 12: Altres Òrgans. El Comitè Econòmic i Social. El Comitè de les Regions. El Banc Europeu d'Inversions.

Lliçó 13: Procés d'adopció de decisions. El procediment de consulta, el procediment de concertació, el procediment de cooperació, el procediment de codecisió i el procediment de dictamen conforme.

BLOC TEMÀTIC III: EL SISTEMA JURÍDIC DE LA UNIÓ EUROPEA.

Lliçó 14: Les característiques del Sistema jurídic comunitari. L'autonomia normativa. El Dret comunitari i els ordenaments jurídics dels Estats membres: El principi de primacia. El principi d'efecte directe. Principi de la responsabilitat del Estats membres pels danys causats als particulars com a conseqüència de les violacions del Dret comunitari que els siguin imputables. L'aplicació en els Estats territorialment complexes: el cas espanyol.

Lliçó 15: El Dret originari. Característiques del Dret originari. Els Tractats Constitutius. Els Tractats i les Actes d'Adhesió. L'àmbit d'aplicació material, temporal i territorial dels Tractats constitutius.

Lliçó 16: El Dret derivat. Característiques. Tipologia. Actes típics. Actes atípics

Lliçó 17: Altres actes de Dret derivat: el Dret complementari i els actes jurídics derivats dels àmbits de la cooperació de la Unió Europea.

Lliçó 18: Els principis generals del Dret. Concepte i funcions en el sistema jurídic comunitari. Tipologia. El recurs als principis generals en l'àmbit dels Drets Humans i de les Llibertats fonamentals.

BLOC TEMÀTIC IV: EL CONTROL DE LA APLICACIÓ DEL DRET COMUNITARI.

Lliçó 19: El control jurisdiccional del Dret Comunitari pel TJCE. Característiques del sistema de recursos. El recurs d'anul·lació. El recurs per omissió. Referència al recurs per responsabilitat extracontractual. El recurs per incompliment.

Lliçó 20: L'aplicació del Dret Comunitari pels jutges nacionals: la qüestió prejudicial. El procediment. Els efectes de la decisió prejudicial. Especificitats en el marc de l'espai de llibertat, seguretat i justícia.

BLOC TEMÀTIC V: ELS ÀMBITS MATERIALS DEL DRET COMUNITARI EUROPEU.

Lliçó 21: Les llibertats comunitàries. Els principis i els mètodes per a la realització de les llibertats comunitàries. La lliure circulació de mercaderies. La lliure circulació de persones. La lliure circulació de treballadors. El Dret d'establiment i la lliure prestació de serveis. De la lliure circulació de capitals a la Unió Econòmica i Monetària.

Lliçó 22: Les polítiques comunitàries: aspectes generals. Tipologia: polítiques comunes, coordinades i àmbits d'actuació complementaris.

4. MATERIALS DE L'ASSIGNATURA

Es consultar els textos legals de l'assignatura, és a dir, un recull actualitzat dels Tractats constitutius de les Comunitats Europees i del Tractat de la Unió Europea.

5. BIBLIOGRAFIA

BÀSICA:

a) Manuals:

- ABELLÁN HONRUBIA, V; VILÀ COSTA, B. (direc.); OLESTI RAYO, A. (coord.): *Lecciones de Derecho comunitario europeo*, ed. Ariel, Barcelona, 2005.
- ISAAC, G., M: *Manual de Derecho comunitario general*, ed. Ariel, Barcelona 2000.
- MANGAS MARTÍN, A., LIÑÁN NOGUERAS, D.J: *Instituciones y Derecho de la Unión Europea*, ed. Tecnos, 2010.

b) Textos:

- *Tratado de la Unión Europea. Tratados constitutivos de las Comunidades y otros actos básicos de Derecho comunitario*, (edición preparada por MANGAS MARTÍN, A.,) ed. Tecnos, Madrid, 2008.

Els textos dels Tractats constitutius i les seves posteriors revisions es poden consultar també a la pàgina web de la Unió Europea, <http://www.europa.eu.int>

COMPLEMENTÀRIA:

Revistes especialitzades:

a) En suport paper:

- Revista de Derecho Comunitario Europeo.
- Unión Europea-Aranzadi.
- Revue du Marché Commun et de l'Union Européenne.
- Revue du droit de l'Union Européenne.
- Common Market Law Review.
- Annuaire européen- European yearbook.
- Revue Trimestrelle de Droit Européen.
- Cahiers de Droit Européen.
- Rivista italiana di diritto pubblico comunitario.
- Noticias de la Unión Europea.

b) Digitals <http://www.bib.udl.es>

- Butlletí de Notícies de la Unió Europea.
- Boletín de la Unión Europea.
- Boletín mensual del Banco Central Europeo.
- Europa a debate: Revista Trimestral del Parlamento Europeo.
- Bulletin Electronique de Documentation Européenne.
- Correo de la Unión Europea.
- European Public Law.

6. AVALUACIÓ

Examen final. Aquest examen constarà d'una part teòrica i d'una part pràctica. La part teòrica constarà de 10 preguntes i valdrà 8 punts. La part pràctica valdrà 2 punts. Per tal de poder sumar ambdues notes, cal obtenir una puntuació mínima de 5 a la part teòrica.